

Den Europæiske Union ved Den Europæiske
Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget
i finansieringen af projektet.

Selvforsyning og fodereffektivitet er helt i top

Per Warming, Aars, er blandt de mælkeproducenter, der har den største selvforsyning og den bedste fodereffektivitet – samt den laveste dødelighed.

Af Torben Worsøe

"Man skal ikke gøre som alle de andre - man skal gøre det, man selv tror på!"

Per Warming, Aars, vandt grovfodermatchen. Bag sejren ligger en fuldstændig bevidst strategi om at få markbrug og fodring til at passe sammen. Resultatet er en imponerende

grad af selvforsyning og en af landets bedste fodereffektiviteter.

"Man skal lægge en strategi og være tro mod den, og man skal have kendskab til sine arealer," slår Per Warming fast.

Selv er han sikker på, at han er blevet en bedre landmand af at deltage i grovfodermatchen.

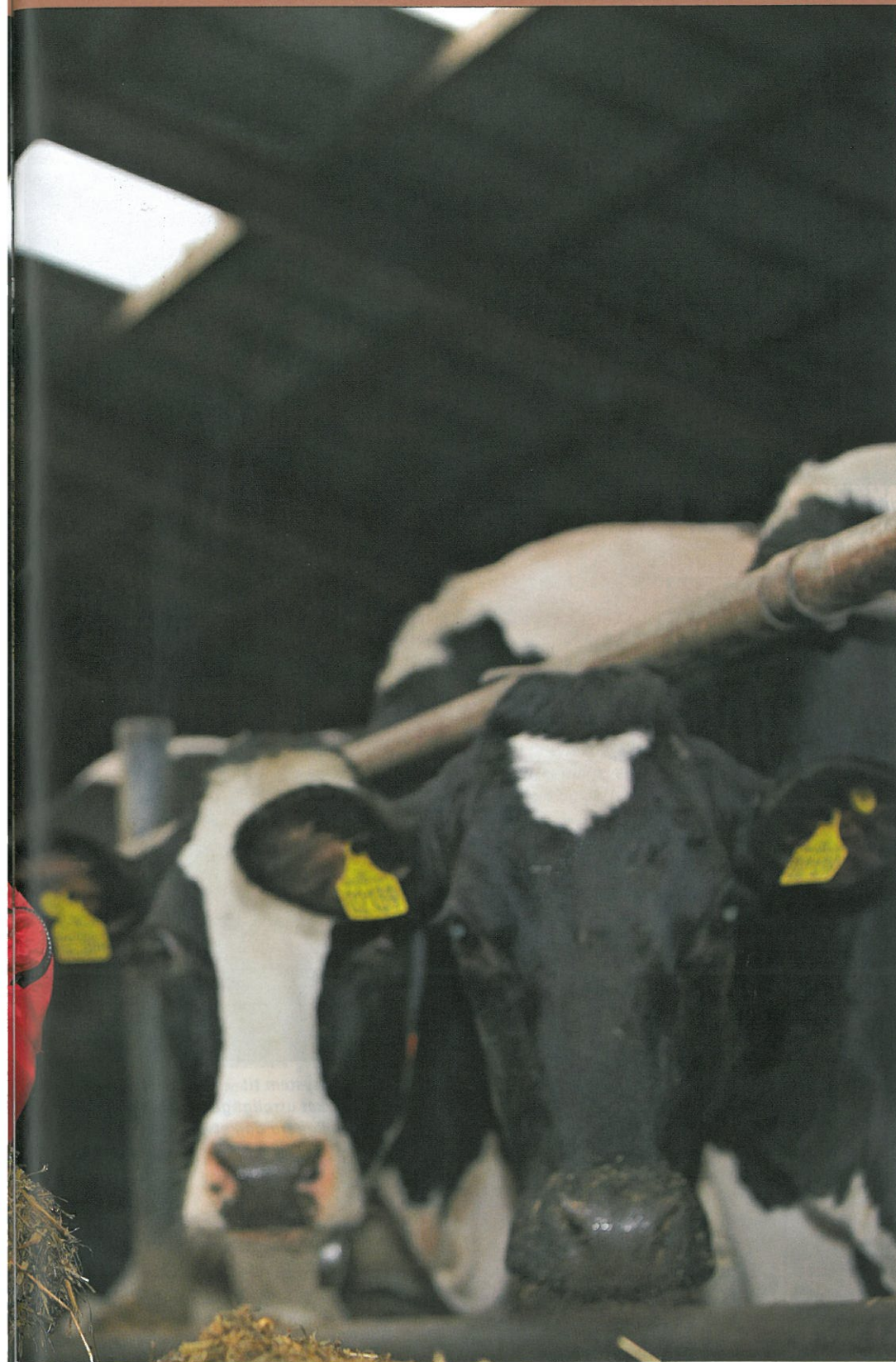
"Vi bliver helt sikkert ved at veje grovfoderet, når vi høster det. Og jeg er helt sikker på, at vi kan holde gejsten oppe og læsse foderet mere præcist, også selvom der ikke er nogen konkurrence," understreger Per Warming.

Planlægning er nøgleordet

En høj grad af selvforsyning

starter allerede, når markplanen laves.

"Vi sætter nogle mål for, hvad vi tror, der er nemt for os og passer til de muligheder for opbevaring, som vi har. Ud fra det laver vi markplanen. Hele strategien er nøje gennemtænkt. Vi sår de rigtige græsarter på de rigtige arealer og vælger majs med et højt NDF.

Ydelsen ligger på omkring 11.200 kg mælk produceret og 11.074 kg EKM leveret. Alt mælk bruges – i pasteuriseringsanlæg sikrer, at man kan bruge celletalsmælk til kalvene.

Hjemmeavlet foder og masser af mælk

Grad af selvforsyning: 75 procent

Foder: Majs, græs med første slæt i næsten alle blandinger, kolbemajs, lucerne. Fra næste år en proteinrig græsblanding ForageMax og en mark med rødkløver i blandingen.

Ydelse: 11.200 kg mælk/årsko

Leveret: 11.074 kg mælk/årsko

Bedriften kort

230 årskøer

200 ha

127 ha grovfoder areal

Plansilo

Dina 3 overkørselsvægt

JF STOLL feeder, fuldfovervogn

Grovfodermatchen viste også, at man ikke kan høste med øjnene. Et lejet areal ydede slet ikke det, Per Warming troede, viste vægten. I dag er forpagtningen sagt op.

"Det havde været billigere at forære gyllen væk og købe majsen af maskinstationen. Det havde vi aldrig fundet ud af, hvis vi ikke havde vejet læs-

sene, da de blev kørt hjem," konstaterer Per Warming tørt.

Kæler for fodermidler

Der indgår mange fodermidler på gården ved Blære lidt uden for Aars, som ikke er hverdagskost for danske køer. Det er et simpelt led i selvforsyningen.

Kolbemajs, sodakorn, majshelsæd og lucerne står

sammen med græsensilage, hvori så godt som altid indgår første slæt, på køernes daglige menu.

"Vi fodrer altid med mere end et slæt græs af gangen. Græsset ligger i lagkage i siloen, og vi prøver så vidt muligt at have første-slætsgræs med i de første ni måneder af året," fortæller den himmerlandske

landmand.

"Der er noget særligt ved første slæt, og uanset hvad de kloge siger, vil det altid være sådan," fortsætter han.

"Der er intet så unikt som første slæt.

Kolbemajsen kom ind i billedet for tre år siden.

"Alternativet er vårbyg, men vi ved, at for os er kolbemajsen en nem afgrøde. Det er velsmagende, og det er med til at øge optagelsen af grovfoder. Grovfoder giver billig mælk. I min verden får du to liter mælk ud af en FE grovfoder. Køber du kraftfoder, giver hver FE kun én liter mælk

Det samme dag efter dag

Køer er ligesom rigtigt kedelige mennesker: De vil helst have at tingene foregår fuldstændig ens fra dag til dag.

"Vi gør vores bedste for at sørge for, at de får det på den

Kalvestalden er et par år gammel og har - med det hele - kostet en million kr. Kalvene går i hold i stalden, ind til de er store nok til at blive flyttet ind i kviestalden.

Mælketaxaen, der pasteuriserer mælken, giver mere tilvækst og større tryghed ved for eksempel at bruge celletalsmælk.

Sidste år blev der investeret i Coloquick system til råmælksfodring af kalvene. Det har virket utroligt godt og er med til at give livskraftige kalve lige fra dag et.

► måde. De skal have en præcis og ensartet fodring dag efter dag med et foder, som er sammensat på samme måde, og som er blandet i lige lang tid hver eneste dag," konstaterer Per Warming.

Bliver fodringen skæv, er det nemt at se det på køerne, når de går til malkestalden. Kotraffikken er langsom og usammenhængende.

"Med lidt øvelse tager det på ingen måde længere tid at gøre tingene nøjagtigt og ens fra dag til dag, end det gør at sjuske," understreger Per Warming.

Om 5 år:

Har vi forhåbentlig bygget ny kostald og er måske begyndt at malke tre gange

Desuden opstår der lidt sund kappestrid mellem eleverne.

"Hvis den ene elev en dag

læsser 14 ton foder, og det kun afviger tre kilo fra planen, er det kun en udfordring for den næste."

Per Warming fik sidste år monteret udstyr på foder-vognen, så han fra computeren helt præcist kan følge hver eneste foderblanding. Derfor ved han også, at det er rigtigt, at blandingerne er præcise - og kan få det sagt, hvis det en enkelt dag alligevel ikke er tilfældet.

Vigtigt samspil

Per Warming har et utroligt tæt samarbejde med sine rådgivere og med maskinstationen.

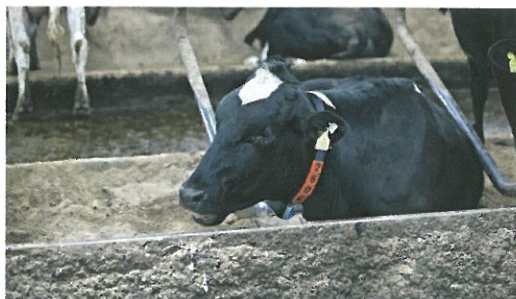
Kvægrådgiver Tonny K. Andersen og planteavlserådgiver

Opfindelse. Instrumentet her kan løftes med frontlæsseren og køres ind over kalvehytterne, så en hel række kan løftes op og køres hen til vask på én gang.

Kalvehytterne gøres fast med kæder - så behøver man ikke køre så præcist ind over hytterne.

Sand i sengene sikrer, at køerne har det godt. Alligevel ønsker Per Warming sig en ny og mere tidssvarende stald. Den gamle vil egne sig fortrinligt til kviestald. I dag er en del af kvierne udliciteret.

Kalvestalden. I den fjerneste ende ligger kalvekøkkenet med råmælksbanken. Kalvene går sammen i hold, fra fødsel til tyrekalvene bliver hentet. Men holdet fortsætter alligevel sammen. Hver boks står tør i mindst en uge efter rengøring.

En dag gammel og med varmelampe. Sulten men sund efter at have fået fire liter råmælk lige efter fødslen. Kalvedødeligheden er 0,4 procent, hvilket er udtryk for, at der sidste år døde én kalv i besætningen mellem 0 og 180 dage.

En særlig landmand at rådgive

Tonny K. Andersen og Per Warming har et helt særligt rådgivningssamarbejde

Af Torben Worsøe

"Jeg har ikke ret mange landmænd, som jeg rådgiver på denne måde. Det særlige ved Per er, at han er en dygtig landmand, som samtidig er i stand til at tage mod gode råd."

Kvægrådgiver Tonny K. Andersen har været rådgiver for Per Warming i en årrække. Sammen med planteavlser Torben S. Frandsen har de tre et tæt samarbejde om, hvordan bedriften skal køre.

"Det giver fantastisk meget, når landmanden og rådgiverne spiller sammen, som man gør det med Per. Her bliver tingene gjort. Selvom han er dygtig, er han aldrig bange for at spørge - heller ikke for at stille "dumme" spørgsmål. Han spørger hellere en gang for meget end en gang for lidt - og sådan skal det være," siger Tonny K. Andersen, der nu driver det private rådgivningsfirma Future Cattle Advice.

De mange spørgsmål sikrer ifølge Tonny Andersen også, at Per Warming aldrig får bevæget sig ud ad en forkert linie. Det modvirker simpelthen, at der sker fejl.

"Omkring selvforsyningen arbejder vi ud i den mindste detalje. Det gælder for eksempel beslutningen om at bruge lucerne. Vi kunne have brugt frøgræshalm, men med lucerne sørger vi for, at koen får en ekstra foderenhed og lidt protein," fortæller Tonny K. Andersen.

Aftalen med Per Warming indebærer seks årlige besøg samt ubegrænset telefonrådgivning. Ud over rådgivningsaftalen får Per Warming lavet et budget/foderbudget for det kommende år, som der betales særskilt for.

Torben S. Frandsen og Bejstrup Maskinstation har for længst vænnet sig til at blive ringet op på næsten alle tider af døgnet.

"Vi har et utroligt godt samspil. Det er vigtigt. De kan råde og vejlede, og jeg har evnen til at få det ført ud i livet. Det samarbejde er utroligt givtigt," understreger Per Warming.

Holder fast

Men er det overhovedet muligt at holde fast i en strategi om høj grad af selvforsyning, hvis for eksempel kornprisen stiger, og prisen på soja falder?

Per Warming er ikke i tvivl om, at svaret er ja.

"Vi holder fast i vores strategi uanset kornpris. Vi forsøger at optimere på alle leder. Så nytter det altså ikke at skele til korn- og sojapriserne. Man kan ikke ændre samspillet mellem mark og fodring på grund af tilfældige udsving i prisen," slår han fast.

Næste år sker der små ændringer i mark- og foderplan. Blandt andet rykker rødkløver ind på et areal på 11 ha.

"Jeg er lidt betænkelig, men det skal forsøges, og det bliver i første omgang på et område, der kan være lidt vandlidende. Det skal forsøges, og udfaldet af forsøget kommer til at danne grundlag for, hvad vi gør de følgende år," siger Per Warming.